

بعدی شرکت آرزومان از شوروی به ایران آمدواز سال ۱۳۰۴ نبرد آقای لشینسکی در بدر انزلی به عنوان متخصص مشغول به کار شد.

در حدود سال ۱۳۰۷ دو نفر از ارامنه ایران بنامهای آرشاک و لئون اقدام به تاسیس کارخانه‌ای با وسایل خیلی ابتدائی که بیشتر محصولات خود را در تهران به فروش می‌رساندند.

همزمان در سال ۱۳۰۷ آقای بلور که از ارامنه مهاجر روسیه ایران بود ابتدا در محل دوشان تپه تهران اقدام به نگهداری و پرورش خوک کرد و سپس مقداری ماشین آلات کارخانه کالاس‌سازی را از آلمان آورده و در جنب خوکداری شروع به تولید سوسیس و کالباس نمود وی برای تولید بهتر تخصصی از اهالی لیتونی به ایران آورد.

صنعت کالباس سازی و ایران

در سال ۱۳۰۹ آقای اختیاری که در خیابان استامبول معازه مواد غذایی بزرگی داشت اقدام به تاسیس کارخانه کالباس سازی کرد. متخصص وی آقای لئون خالانیا از ارامنه ایران سالیان متمادی در روسیه در این رشته تجربه داشت و بعداً به ایران مراجعت کرد.

در سال ۱۳۱۰ آقای آرزومان که مدتی در کارخانه I.ESHINESKY در بدر انزلی به عنوان متخصص کار کرده بود با وسایل ابتدائی در تبریز کارخانه‌ای به نام خود (آرزومان) به وجود آورد. پس از ۲ سال کار در تبریز در سال ۱۳۲۱ آقای آرزومان به تهران آمده و در خیابان منوچهری (محل فعلی شرکت گوشتیران) اقدام به تاسیس کارخانه‌ای که مدت‌ها در آن محل دایر بود و در سال ۱۳۴۶ پسر ارشادیشان بنام یورا بعد از ۲۴ سال زمینی به مساحت ۵ هکتار در بافت آباد خریداری و کارخانه بسیار مدرنی به وجود آورد که هنوز هم وجود دارد. آقای آرزومان قبل از انقلاب در سن ۸۹ سالگی وفات یافت و آقای یورا نیز به علت بیماری قلبی به خارج از کشور رفت. چون صاحبان کارخانه ایران نبودند کارخانه توسط بنیاد مستضعفان مصادره شد و پس از جندی شرکت آرزومان نیز

تاریخچه صنعت کالباس سازی ایران از زمانهای قدیم بشر برای حفظ و نگهداری مواد گوشتی به وسایل مختلف از قبیل خشک کردن در آفتاب، نگهداری در ظروف یا پوشش‌های متعدد و یوشانیدن گوشت توسط ادویه‌جات مختلف یا روغن که مهمترین آنها انواع مرده حیوانات حلال گوشت و آخر الامر در روده‌های مصنوعی فعلی متوسل می‌شود. در ایران استفاده از روده‌های طبیعی و یا مصنوعی تحت عنوان محصولات گوشتی سوسیس و کالباس از اواخر قرن گذشته شروع شده است.

اولین کارخانه کالباس سازی در ایران توسط پیرمردی روسی الاصل به نام kimafy تاسیس شد. این شخص در سال ۱۲۹۴ از روسیه به ایران آمده و در شهر تبریز با وسائلی خیلی ابتدائی که خودش آن را تهیه می‌کرد، کار را آغاز کرد. در سال ۱۳۰۱، شخصی به نام LESHINESKY که در روسیه پست مهمبی داشته و تحت تعقیب سیاسی بود به ایران فرار کرده بود، با ماشین آلات بسیار کوچک آلمانی در بدر انزلی کارخانه‌ای تاسیس نمود که اولین محصول آن در ۱۳۰۳ به بازار آمد. در سال ۱۳۰۶ مرحوم آرزومان موسس

تغییر نام داده به نام شرکت گوشتیران مشغول کار شد. در سال ۱۳۲۱ آقای میکائیلیان بزرگ پس از مراجعت از شوروی محل کارخانه کنسروسازی شاه‌راکه یک کارخانه بزرگ و مدرن بود اجاره کرد و شروع به تولید سوسیس و کالباس نمود. این کارنا سال ۱۳۲۴ ادامه داشت.

آقای گوستین در سال ۱۳۲۱ در نظام آباد تهران کارخانه کوچکی احداث کرد که آنرا آقایان میکائیلیان اجاره کردند و پس از یک سال کار در آن خود مقداری ماشین آلات چک و اسلواکی خریداری و در سال ۱۳۲۵ در محل فعلی کارخانه واقع در کاظم آباد خیابان بنی هاشم کارخانه مدرسی به وجود آوردند، که تا امروز مشغول کار است.

در سال ۱۳۲۱ آقای ستراک با تعدادی ماشین آلات بسیار ابتدائی در خیابان لاله زار کوچه زیر سینما کریستال فعلی کارخانه کوچکی تاسیس کرد و پس از چند سال یعنی در سال ۱۳۳۹ در کاظم آباد کارخانه جدیدی به وجود آورد که هنوز مشغول کار است. نام این کارخانه تا چند سال قبل به نام آلدور و امروزه به نام سلماس می‌باشد.

در سال ۱۳۴۱ آقای میکائیلیان بزرگ کارخانه جدیدی در رشت تاسیس کرد، که به نام کارخانه سوسیس و کالباس سازی گیلان مشهور شد و هنوز هم مشغول بکار است. در سال حدود ۱۳۴۷ کارخانه‌ای در کرج به نام کارخانه گادور تاسیس شد که هنوز هم مشغول کار می‌باشد و در حال حاضر به نام (سوسیس کالباس ایران) تغییر نام یافته است. ابتدا حدود سال ۱۳۵۰ کارخانه‌ای در اصفهان به نام لورک توسط آقای اصغرمیرزا پسر صارم الدوله و نوه ظل السلطان تاسیس شد.

در سال ۱۳۵۳ کارخانه دیگری در قزوین به نام مآده توسط برادران مهربانی تاسیس شد.

کارخانجاتی که نام برده شد تماماً قبل از انقلاب تاسیس شدند ولی بعد از انقلاب به علت گرفتاریها و کمبودها و نیاز اجتماع، تعداد زیادی پروانه صادر گردید. به طوری که در حال حاضر حدود ۳۶ کارخانه مشغول کارند و تعداد زیادی موافقت اصولی صادر شده که احتمالاً برخی از آنها ساخته و مشغول کار خواهند شد.